

De Kunsthistorische Dag van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) vond dit jaar plaats op vrijdag 20 november 2009 en had als thema: ‘Kunsthistorici gaan digitaal!’. Gastheer was het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD) in Den Haag. Op deze dag werd ook de Karel van Manderprijs uitgereikt.

De Karel van Manderprijs wordt jaarlijks uitgereikt voor een waardevolle publicatie van een Nederlandse of in Nederland werkende auteur en was dit jaar gekoppeld aan de bibliografie met publicaties over Beeldende kunst en Kunstnijverheid 1700-1850, die werd samengesteld door Mariël Ellens en ingeleid door Paul Knolle (Rijksmuseum Twente). Laatstgenoemde nam ook zitting in de jury onder voorzitterschap van Claudine Chavannes-Mazel, de voorzitter van de VNK. Verder bestond de jury uit Edward Grasman (Universiteit Leiden), Debora Meijers (Universiteit van Amsterdam) en Freek Schmidt (Vrije Universiteit).

Zij zagen zich voor een vrijwel hopeloze taak gesteld: er waren uitzonderlijk goede aanvragen, en een aantal was werkelijk zo uitstekend, dat de jury tot een bijzondere, dubbele prijsuitreiking besloot.

Uit de omvangrijke bibliografie destilleerde secretaris Esther Dieltjes een longlist bestaande uit een kleine 70 titels. Deze werden tijdens een eerste ronde grondig bekeken: het was rijp en groen, klein en groot bij elkaar. Na nog eens twee rondes bleef een shortlist over van zes titels, waaronder *De wereld van Christiaan Andriessen. Amsterdamse dagboektekeningen 1805-1808* van Annemieke Hoogenboom. De jury geeft haar een eervolle vermelding als voorbeeld van hoe wij als kunsthistorici bezig zouden moeten zijn: wetenschappelijk, maar ook toegankelijk. Het idee ontstond om in de toekomst een aparte prijs in te stellen voor publicaties die het gewone publiek op hoog niveau kennis verstrekken.

Twee boeken uit de shortlist vond de jury uitzonderlijk goed wat betreft kwaliteit en diversiteit: de studie van Everhard Korthals Altes, over de verovering van de internationale kunstmarkt door de zeventiende-eeuwse schilderkunst, en het boek van Robert Verhoogt, over de reproductie van kunst in de negentiende eeuw. In beide publicaties wordt een nieuw terrein betreden, waarin elke auteur zijn veelzijdige talenten kan etaleren. Zij vullen elkaar bovendien onverwacht aan: Korthals Altes noteert de belangstelling in het buitenland in de achttiende eeuw voor de Nederlandse kunst door middel van verzamelen, en Verhoogt die in de negentiende eeuw voor Nederlandse productiegrafiek. Hoe uiteenlopend onderwerp en aanpak van beide auteurs ook zijn, uiteindelijk besloot de jury beide publicaties met de eerste prijs te bekronen:

Everhard Korthals Altes, *De verovering van de internationale kunstmarkt door de zeventiende-eeuwse schilderkunst. Enkele studies over de verspreiding van Hollandse schilderijen in de eerste helft van de achttiende eeuw*, Leiden: Primavera Pers 2003

Robert Verhoogt, *Art in Reproduction. Nineteenth-Century Prints after Lawrence Alma-Tadema, Jozef Israëls and Ary Scheffer*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2007

De laureaten ontvingen ieder een bedrag van € 500,- en een trofee ontworpen door Manita Kieft.